

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21Co/18/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319205490
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2319205490.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Bibiány Ťažiarovej a Mgr. Matúša Staríčka v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvalý pobyt C. XXX, 2/ maloletá D. E., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvalý pobyt E. XXX, zastúpená zákonným zástupcom otcom: F. E., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvalý pobyt E. XXX, 3/ G. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvalý pobyt C. XXX, žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení: TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., Sídlisko Jas 936/5, Galanta, IČO: 36 264 750, proti žalovaným: 1/ ČSOB Poistovňa, a.s., Žižkova 11, Bratislava, IČO: 31 325 416, 2/ H. H., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvalý pobyt F. H. XXX/X, I., zastúpený advokátom: JUDr. Ľudovít Štanglovič, Jarmočná 2264/3, Šaľa, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo dňa 4. septembra 2024 č. k. 8C/62/2019-108, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v druhom výroku (II.) v časti o náhrade trov konania medzi žalobcami 1/ až 3/ a žalovaným 2/ ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie prvým výrokom (I.) zastavil konanie a druhým výrokom (II.) rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1 veta druhá, § 251, § 256 ods. 1, 2, § 257, § 262 ods. 1, 2, § 263 ods. 1, 2, § 396 ods. 1, 3 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil späťvzatím žaloby žalobcami 1/ až 3/ (ďalej len „žalobcovia“) skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu (pojednávanie), v dôsledku čoho bolo konanie zastavené. Predmetom sporu bola náhrada nemajetkovej ujmy uplatňovaná žalobcami, ako pozostalými príbuznými D. B., ktorá zomrela v dôsledku dopravnej nehody. Žalobcovia v súvislosti s rozhodnutím o náhrade trov konania navrhli, aby súd prihliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v okolnostiach prípadu, ako i v ich nepriaznivých majetkových pomeroch. Pred tragickou udalosťou nebohá D. B. žila so svojou matkou žalobkyňou 1/ a žalobcom 3/ v spoločnej domácnosti, pričom všetci sa spoločne podieľali na jej nákladoch a pomáhali pri starostlivosti o maloletú žalobkyňu 2/ (dcéru zomrelej D. B.).

1.1. V čase podania žaloby bol rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 4.2.2019 č. k. 27T/1/2018-418 žalovaný 2/ uznaný vinným zo skutku, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona. Za skutok bol žalovaný 2/ neprávoplatne odsúdený. Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 24.10.2019 zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie. Následne Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 7.6.2022 opätovne uznal žalovaného 2/ vinným, ktorý znovu podal odvolanie. K oslobodzujúcemu rozhodnutiu došlo až rozhodnutím súdu zo dňa 13.6.2023 č. k. 27T/1/2018-581 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 9.4.2024 č. k. 3To/117/2023-623.

1.2. Podľa názoru žalobcov priebeh trestného konania a fatálne následky dopravnej nehody, opodstatňovali aplikáciu korektívu dobrých mravov, pretože rozhodnutie o priznaní náhrady trov konania

žalovaným, by bolo vo vzťahu k žalobcom neprimerane tvrdé a nespravodlivé. Samotné rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania by nemalo obzvlášť nepriaznivé následky ani na majetkovú sféru žalovanej 1/, ktorej tržby narástli. Žalovaný 2/ bol v čase podania žaloby označený za zodpovedného vinníka dopravnej nehody, avšak tesne po podaní žaloby bolo konanie prerušené, teda mu v podstate nevznikli žiadne vedľajšie náklady súvisiace s konaním.

1.3. Súd prvej inštancie dospel k záveru o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, odôvodňujúcich aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, umožňujúcich nepriznať náhradu trov konania strane, ktorej vznikol na náhradu trov konania nárok. Prihliadal tak na skutočnosť, že žalobcovia boli nútení podať žalobu, aby sa ich právo nepremiľčalo a v čase podania žaloby dôvodne predpokladali, že za dopravnú nehodu, ako aj za jej následky, zodpovedá z trestnoprávneho hľadiska žalovaný 2/, ktorý bol uznaný súdom prvej inštancie vinným a až v priebehu konania došlo k rozhodnutiu o oslobodení žalovaného 2/ spod obžaloby. Nepriznaním náhrady trov konania, podľa súdu prvej inštancie, výrazne neutrpi majetková sféra žalovanej 1/, ktorá je právnickou osobou – poisťovateľom.

2. Proti uzneseniu voči druhému výroku (II.) v časti o náhrade trov konania (medzi žalobcami a žalovaným 2/) podal včas odvolanie žalovaný 2/, navrhujúc jeho zrušenie v tejto časti a vrátenie veci na ďalšie konanie, alternatívne zmenu rozhodnutia o náhrade trov konania, priznaním náhrady trov konania žalovanému 2/ v rozsahu 100 %. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci, ako aj porušením práva na spravodlivý proces nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie a existenciou inej vady konania, majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. b), d), h) CSP).

2.1. Žalovaný 2/ namietal, že rozhodovanie o trovách konania, v súvislosti s jeho zastavením, je založené na vyriešení otázky, ktorá zo strán procesne zavinila zastavenie konania, ktoré sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7MCdo/1/2014, sp. zn. 3Sžo/225/2010, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/421/2014). Aplikáciu ustanovenia § 256 ods. 1 CSP (pôvodne § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) v prípade späťvzatia žaloby ustálila aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 72/1995. Súd prvej inštancie preto podľa žalovaného 2/ vec nesprávne právne posúdil, keď neaplikoval ustanovenie § 256 ods. 1 CSP, ktoré ako *lex specialis* upravuje situáciu zavinenia zastavenia konania stranou sporu, ale namiesto neho použil ustanovenie § 257 CSP.

2.2. Podľa názoru žalovaného 2/ v konaní neboli preukázané žiadne výnimočné okolnosti prípadu. Žalobcovia nemuseli z dôvodu prípadného premiľčania ich nároku podať predmetnú žalobu, pretože svoje nároky mohli uplatniť aj v trestnom konaní, v rámci tzv. adhézneho konania, majúceho za následok spočívanie či prerušenie premiľčacej doby. Podanie žaloby bolo preto predčasné, nerešpektujúce zásadu prezumpcie neviny vo vzťahu k žalovanému 2/. Navyiac súd je viazaný právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, ktorý v súvisiacej trestnej veci nebol vydaný.

2.3. Porušenie práva na spravodlivý proces žalovaný 2/ vzhliadol v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý neuviedol výnimočné okolnosti, umožňujúce nepriznanie náhrady trov konania žalovaným. V zmysle ustálenej judikatúry (R 34/1982) sa pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (pôvodne § 150 Občianskeho súdneho poriadku) vyžaduje kumulatívne naplnenie dôvodov hodných osobitného zreteľa a súčasne výnimočných okolností. Napadnuté uznesenie však nedáva odpoveď na existenciu výnimočných okolností a žalovanému 2/ nebol daný ani procesný priestor vyjadriť sa k naplneniu týchto výnimočných okolností. Súd prvej inštancie pritom neuvádza podľa akého právneho predpisu boli žalobcovia nútení podať žalobu, aby sa ich právo nepremiľčalo.

2.4. Žalovaný 2/ prvoinštančnému súdu vytýkal použitý argument, že žalobcovia dôvodne predpokladali, že za dopravnú nehodu, ako aj jej následky, zodpovedá žalovaný 2/, pretože nerešpektovali zásadu prezumpcie neviny, ako ani nevyhodnotili dôkazy v súvislosti s aplikáciou § 257 CSP, čím došlo k porušeniu § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd hodnotí všetky dôkazy v ich súvislosti, starostlivo prihliadajúc na všetko, čo počas konania vyšlo najavo. Už v čase vydania prvého rozsudku v trestnom konaní, bolo podľa žalovaného 2/ zrejme, že dôkazy neboli dostatočné na uznanie viny, teda ani na záver, že by predmetnú dopravnú nehodu a smrť rodinnej príslušníčky žalobcov zavinil žalovaný 2/. Medzi odsudzujúcim rozsudkom a oslobodzujúcim rozsudkom neboli vykonané ďalšie dôkazy, teda obidva rozsudky sú založené na rovnakých dôkazoch, len došlo k ich odlišnému vyhodnoteniu. Z oslobodzujúceho rozsudku vyplývalo, že zomrelá D. B. porušila niekoľko ustanovení zákona č. 8/2009 Z. z. a súčasne bolo preukázané, že technika jazdy žalovaného 2/ bola správna, ako aj včasnosť jeho reakcie, pričom príčinou dopravnej nehody bolo riadne neoznačenie vozidla D. B., ktoré tvorilo neoznačenú prekážku a ktorú žalovaný 2/ nemohol predvídať. Žaloba bola preto voči nemu podaná od počiatku nedôvodne.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu navrhli rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. V odôvodnení rozhodnutia súd podľa žalobcov vysvetlil, prečo okolnosti uvádzané v späťvzati žaloby, považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa. Poukázali na povahu sporu, keďže si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv (z dôvodu dopravnej nehody došlo k úmrtiu ich rodinného príslušníka). Žalobcovia odkázali na podiel obidvoch strán na vzniku sporu, keď v čase podania žaloby bolo rozhodnuté prvoinštančným súdom o vine žalovaného 2/. Po dobu ôsmich rokov zotrvali v domnení, že za dopravnú nehodu, ako aj jej následky, zodpovedá z trestnoprávneho hľadiska práve žalovaný 2/. Keď došlo k právoplatnému skončeniu trestného konania v prospech žalovaného 2/, žalobcovia vzali žalobu v celom rozsahu späť.

3.1. Žalobcovia argumentovali aj poukazom na majetkové pomery strán sporu. Žalobcovia sú fyzické osoby v konaní oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Žalobkyňa 1/ je dôchodkyňa, ktorá celý život vychovala svoje dve deti sama, vo veľmi skromných pomeroch. Žalobkyňa 2/ je maloletá dcéra zomrelej D. B., ktorá má 11 rokov. Uloženie náhrady trov konania by tak malo pre žalobcov obzvlášť nepriaznivý dopad. Krátko po podaní žaloby bolo konanie prerušené, v dôsledku čoho žalovanému 2/ v podstate nevznikli žiadne ďalšie vedľajšie náklady súvisiace s konaním. Samotné vedenie súdnych konaní pôsobilo na žalobcov negatívne a s ich závermi nie sú žalobcovia stotožnení.

3.2. Podľa názoru žalobcov mal žalovaný 2/ podiel na vzniku sporu tým, že aj technika jeho jazdy bola vo vzťahu k jeho rýchlosti nesprávna, a to vzhľadom na okolnosti prípadu. Práve porušenie povinnosti podľa § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke žalovaným 2/, bolo jednou z príčin dopravnej nehody. Hoci v konečnom dôsledku toto porušenie z trestnoprávneho hľadiska nebolo dostatočne významné na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti, malo však jednoznačne vplyv na vznik dopravnej nehody. Uložením povinnosti žalobcom zaplatiť náhradu trov konania žalovanému 2/, by došlo k neprimeranej tvrdosti a takéto rozhodnutie by nebolo spravodlivé.

4. Žalovaný 2/ v odvolacej duplike zotrval na dôvodoch odvolania. Tvrdeniami vo vyjadrení žalobcov nemožno podľa žalovaného 2/ dopĺňať nedostatky napadnutého uznesenia. Povaha sporu a uplatnený nárok sú irelevantné pre rozhodovanie o trovách konania. Nepovažoval za akceptovateľné, že žalobcovia sa spoliehali na vydanie odsudzujúceho rozsudku, ktorý bol po právnej strane (ako aj skutkovej) nesprávny. Označil za nepodstatné, že žalobcovia boli oslobodení od platenia súdnych poplatkov, čo vyplynulo zo zákona, nie z rozhodnutia súdu, ktorý by posudzoval majetkové pomery. Tvrdené pomery žalobcov nepredstavujú dôvody nepriznania nároku na náhradu trov konania, netýkajú sa všetkých žalobcov a súd prvej inštancie z nich nevychádzal. Navyše výška trov konania by nebola likvidačná. Žalovaný 2/ nezávinil žiaden zásah do osobnostných práv žalobcov. Vznikli mu však náklady súvisiace s daným sporom, keďže sa dal právne zastúpiť a vyjadril sa k žalobe. Žalovaný 2/ napokon odkázal na uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 9.4.2024 č. k. 3To/117/2023, ktorý uviedol, že nebol vyprodukovaný žiaden dôkaz, ktorý by nasvedčoval tomu, že by obžalovaný porušil povinnosť podľa zákona o cestnej premávke, ktorej následkom by bola dopravná nehoda.

5. Odvolací súd podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 357 písm. m/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že sú dané dôvody na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

7. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M.,

a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 933 s.). Preto ak zobral žalobca návrh späť, zásadne platí, že zavinil zastavenie konania a je preto povinný uhradiť žalovanej strane jej trovy (porov. rozhodnutie NS SR, sp. zn. 5MCdo/12/2008).

9. Rozhodovanie o trovách konania nesmie byť však len mechanickým posudzovaním výsledkov sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia v merite veci, ale má byť zrejmým a logickým ukončením celého súdneho konania (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2904/16).

10. Podľa ustanovenia § 257 CSP súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dotknuté ustanovenie nie je pritom možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradíť trovy konania prihliadnuť (porov. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, 3MCdo/46/2012). Strane, ktorej vznikol nárok na náhradu trov konania, možno tak nepriznať náhradu trov.

11. Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu alebo zásady zavinenia v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Má pritom ísť o prípad spočívajúci v okolnostiach danej veci, alebo aj v okolnostiach u strán sporu (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 113/2019).

12. Pri posudzovaní týchto okolností hodných osobitného zreteľa je prihliadané na osobné, majetkové a zárobné a iné pomery strán sporu, tiež na okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Zvažujú sa okolnosti konkrétneho prípadu, a to na strane toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či od neho možno spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech.

13. Ustanovenie § 257 CSP teda slúži na to, aby bolo možné postihnúť situácie, kedy je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, dostal náhradu trov, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Cieľom je odstránenie neprimeranej tvrdosti a dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok.

14. V rozhodnutí sp. zn. 5Obo/4/2017 najvyšší súd vyslovil názor, že ustanovenie § 257 CSP je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad o náhrade trov konania.

15. Sumarizujúc vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že § 257 CSP je zákonným ustanovením, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku nielen zo zásady zodpovednosti za výsledok, ale i výnimku zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4M Cdo 2/2008). Je to odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiadúcim tvrdostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem, upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je preto aplikovateľné aj v prípade, že ide o stranu konania, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania v dôsledku zodpovednosti protistrany za zavinenie na zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby. Predpokladom je tu existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov a výnimočnosti v danom prípade.

16. Odvolacia námietka žalovaného 2/ o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie nebola preto dôvodná.

17. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí pritom vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším

pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/67/2010). Záver súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú dané v konkrétnej veci dôvody hodné osobitného zreteľa, musí preto vychádzať zo starostlivého posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci vrátane posúdenia všetkých pomerov účastníkov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 158/2015), k čomu v posudzovanej veci nedošlo.

18. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že sa súd prvej inštancie zaoberal prípustnosťou aplikácie § 257 CSP aj z hľadiska okolností nasvedčujúcich možnosti neprimeraného zaťaženia majetkovej sféry žalobcov povinnosťou náhrady trov konania, koncentrujúc sa len na okolnosti prípadu, resp. charakter konania a procesnú situáciu. Nepochybne k dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť aj vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4M Cdo 2/2008). Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba však prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/67/2010). Žalobcovia v písomnom späťvzati žaloby sa aj výslovne domáhali zohľadnenia osobitných majetkových pomerov (už vzhľadom na sociálny status žalobkyne 1/ ako dôchodkyne a maloletosť žalobkyne 2/), ktorú argumentáciu súd prvej inštancie opomenul.

19. Odôvodnenie rozhodnutia, v ktorom je ustanovenie § 257 CSP aplikované, by malo byť precízne (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 248/2010). Odvolacia námietka žalovaného 2/ namietajúca nedostatočné odôvodnenie súdu prvej inštancie z hľadiska aplikácie § 257 CSP bola preto dôvodná.

20. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Iba takéto rozhodnutie je preskúmateľné a stranám umožňuje poznať postup súdu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov.

21. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.).

22. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a postrádalo argumentačný základ, ktorého správnosť by odvolací súd mohol preskúmať.

23. Z práva na spravodlivý proces vyplýva tiež povinnosť súdu vytvoriť pre strany konania procesný priestor k tomu, aby sa vyjadrili i k eventuálnemu uplatneniu moderačného práva podľa § 257 CSP (porov. napr. rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2994/2014, sp. zn. I. ÚS 605/2016, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 5.9.2013, Čepek proti Českej republike č. 9815/10). Nemožno prehliadať, že súd prvej inštancie uvedeným spôsobom nepostupoval, čo v odvolaní žalovaný 2/ namietal.

24. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o náhrade trov konania a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že súd

nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie.

25. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, komplexne posúdiť všetky okolnosti konkrétnej veci, vrátane pomerov strán konania a dôsledne odôvodniť rozhodnutie o náhrade trov konania v napadnutej časti, z ktorého budú zrejmé právne úvahy pri aplikácii relevantných ustanovení Civilného sporového poriadku o náhrade trov konania, ako i naplnená povinnosť súdu, skúmať či v prejednávanej veci existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti náhrady trov konania výnimočne prihliadnuť podľa § 257 CSP (viď odsek 17 a 18 tohto rozhodnutia odvolacieho súdu). V odôvodnení súdneho rozhodnutia bude potrebné sa tiež zaoberať jednotlivými okolnosťami, v ktorých žalobcovia vzhľadli dôvody hodné osobitného zreteľa, ale aj obranou protistrany vo vzťahu k nim (ako aj ďalšími uvádzanými dôvodmi), s uvedením argumentačného základu v čom nesprávnosť konkrétne spočíva.

26. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

27. Svoj záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania poskytne odpoveď, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

28. Podľa § 396 ods. 3 ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

29. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.